

RAADSVOORSTEL

Agendapunt

Raad 17 oktober 2019
Voorstelnummer 1463431
Datum 3 september 2019
Onderwerp Inzameling groente-, fruit- en
etensresten hoogbouw
Programma Fysieke leefomgeving

Inlichtingen bij A.C.M. Holstra
Telefoonnummer (0318) 538703
E-mailadres anita.holstra@veenendaal.nl

Afdeling Wijk- en Stadsbeheer

Aan de leden van de raad,

Beslispunten

1. Inzamelvoorzieningen voor groente-, fruit- en etensresten te realiseren bij hoogbouw onder de volgende voorwaarden:
 - Minimaal 50% van de wooneenheden van een hoogbouwcomplex geeft aan mee te willen doen met een minimumaantal van 20;
 - Alleen de wooneenheden die mee willen doen, krijgen toegang tot de gf+e container via hun afvalpas. Het aanbieden van gf+e blijft gratis.
2. De eenmalige kosten (communicatie en implementatie) van € 21.500,- te dekken uit de egalisereserve afvalverwijdering en -verwerking.
3. De jaarlijkse kosten van € 199.148,- voor de inzameling van groente-, fruit- en etensresten bij hoogbouw te verwerken in het tarief afvalstoffenheffing 2020.

Waarom naar de raad?

In het raadsprogramma 'Iedereen doet mee' is opgenomen dat daar waar er problemen zijn bij de hoogbouw bij de gescheiden afvalinzameling, deze moeten worden aangepakt. Verder geeft het raadsprogramma aan dat Veenendaal wil werken aan een circulaire economie en een samenleving waarin afval grondstof is.

Tijdens de raadsvergadering van december 2018 is door de raad aangegeven dat de gf+e inzameling, zoals deze in Ede is ontwikkeld en uitgerold, in Veenendaal moet worden onderzocht. Dit is gedaan en leidt tot voorliggend voorstel. Tot slot heeft de raad tijdens de vergadering van juni 2019 gevraagd om te onderzoeken of het mogelijk is de PMD- inzameling bij hoogbouw aan te passen.

Dit voorstel is van invloed op de kosten van de afvalinzameling en op de afvalstoffenheffing en valt daarom onder de bevoegdheid van de raad.

Samenvatting

Dit voorstel voorziet in het realiseren van inzamelvoorzieningen voor groente-, fruit- en etensresten bij hoogbouw, onder de voorwaarden uit beslispunt 1, en een communicatiecampagne gericht op hoogbouw én laagbouw. De fractie groente-, fruit- en etensresten wordt na inzameling verwerkt tot biogas en compost.

Niet alle wooncomplexen zijn geschikt om mee te doen, omdat sommige wooncomplexen te klein zijn om aan eerdergenoemde voorwaarden te voldoen. Deze huishoudens moeten de groente-, fruit- en etensresten met het restafval in de ondergrondse restafval blijven doen en worden hiervoor gecompenseerd met een kortingstarief van 20% op het standaardtarief per aanbidding restafval.

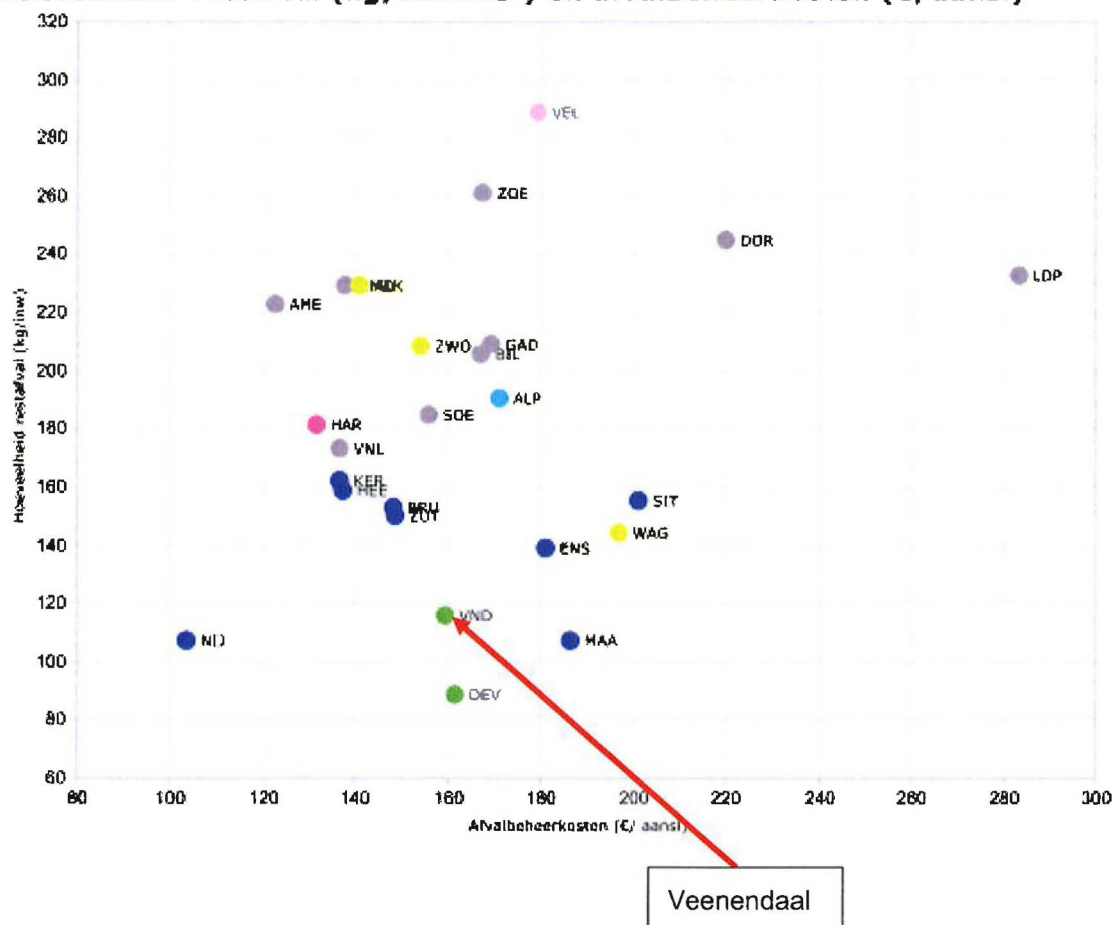
Om ook laagbouwbewoners te informeren dat etensresten in de gft-kliko kunnen, wordt ook de laagbouw betrokken bij de communicatiecampagne. De gft-kliko is dus eigenlijk een gft+e(tensresten)-kliko.

In bijlage 1 is een tabel opgenomen met de verschillende manieren van inzamelen van PMD bij hoogbouwhuishoudens en de voor- en nadelen die elke methode heeft. Deze tabel leidt tot de conclusie dat de huidige inzameling op dit moment het meest optimaal is voor de hoogbouw in Veenendaal. Daarom is er geen voorstel gedaan voor aanpassing van de inzameling.

Inleiding

Veenendaal wil naar een circulaire economie waarin afval grondstof is. Onderdeel hiervan zijn de VANG-ambities (Van Afval Naar Grondstof). Doel is dat in 2020 het huishoudelijk afval voor 75% wordt gescheiden en hergebruikt en dat er per inwoner minder dan 100 kg restafval per jaar wordt geproduceerd. Veenendaal heeft sinds 2012 een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd en daardoor flinke stappen gezet. Op dit moment zitten we op 127,5 kg per inwoner (fijn+grof restafval). In 2015 was dit nog 218,2 kg. In de landelijke benchmark blijkt Veenendaal bij de koplopers te behoren qua milieuprestatie i.r.t. de kosten.

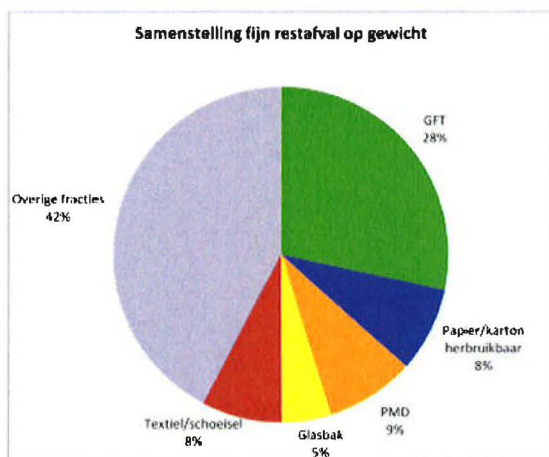
Hoeveelheid restafval (kg/inwoner) en afvalbeheerkosten (€/aansl)

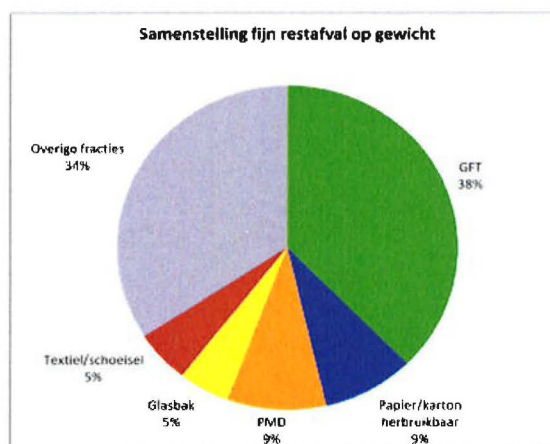
- Diftar, omgekeerd inz en freq verlaging
- Diftar en freq verlaging
- Diftar en omgekeerd inz
- Omgekeerd inz en freq verlaging
- Diftar
- Freq verlaging
- Omgekeerd inz
- Nascheiding PMD zonder bronscheiding PMD
- Nascheiding PMD iem bronscheiding PMD
- Overig

Bron: Benchmark huishoudelijk afval gemeenten stedelijkheidsklasse B d.d. oktober 2018

Sorteerproeven (Eureco, samenstelling fijn huishoudelijk restafval gemeente Veenendaal 2018) geven aan dat verdere verbetering mogelijk is. De beste mogelijkheden hiervoor liggen bij de fractie groente-, fruit- en tuinafval en binnen deze fractie specifiek de fractie etensresten. Dit geldt zowel voor laagbouw- als hoogbouwhuishoudens.

steekproef laagbouw

steekproef hoogbouw

Beoogd resultaat

Meer hergebruik van afval afkomstig van hoogbouw én laagbouw zodat wordt toegewerkt naar de doelstelling van 100 kg restafval per inwoner per jaar. Meer service voor bewoners van hoogbouw om groente-, fruit- en etensresten te kunnen scheiden.

Argumenten

1.1. De inzameling van gf+e geeft invulling aan het raadsprogramma

In het raadsprogramma 'Iedereen doet mee' is opgenomen dat daar waar er problemen zijn bij de hoogbouw bij de gescheiden afvalinzameling deze moeten worden aangepakt. Tijdens de raadsvergadering van december 2018 is door de raad aangegeven dat de gf+e inzameling, zoals deze in Ede in een pilot is ontwikkeld, in Veenendaal moet worden onderzocht. Dit is gedaan en leidt tot voorliggend voorstel.

1.2. Dit voorstel draagt bij aan de ambities van Veenendaal en leidt tot meer afvalscheiding en een circulaire economie

Een groot deel van het restafval bestaat nog uit groente-, fruit- en etensresten. Door deze fractie ook bij hoogbouw apart in te zamelen kan dit worden verwerkt tot biogas en compost.

1.3. Het voorstel voldoet aan de kaders die zijn gesteld in het afvalbeleidsplan 2012-2020

In het afvalbeleidsplan 2012-2020 staat een aantal kaders:

- De kosten van afvalinzameling en -verwerking mogen niet stijgen t.o.v. 2012 (voor ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing zie bijlage 2);
- Er mag een inspanning worden gevraagd van de inwoners;
- De afvalscheiding moet stijgen naar 65%, later is dit via de kadernota aangescherpt tot 75% of 100 kg (landelijke VANG doelstelling).

1.4. De bewoners van hoogbouw hebben aangegeven behoefte te hebben aan voorzieningen voor het inzamelen van groente-, fruit- en etensresten

De bewonersenquête van 2017 geeft aan dat hoogbouwbewoners ontevreden zijn over het feit dat er geen gf+e kan worden ingezameld bij hoogbouw. Men gaf het rapportcijfer 5,4 voor inzameling van deze afvalfractie (rapport Marintel, mei/juni 2017). Met het plaatsen van een gf+e zuil (zie bijlage 3) wordt deze voorziening geleverd.

1.5. Voorwaarden zijn nodig voor een succesvolle invoering

In het verleden (2005) is de inzameling van groente- en fruitresten bij hoogbouw afgeschaft vanwege de slechte kwaliteit van het ingezamelde afval. Door het stellen van voorwaarden is een hoge deelname en inzameling van goede kwaliteit te verwachten. Hierdoor wordt voorkomen dat er kosten worden gemaakt zonder dat er milieurendement tegenover staat.

2.1. Er kan een extra milieuwinst gecreëerd worden door ook de laagbouw te betrekken bij de communicatie over het inzamelen van groente-, fruit- en etensresten

Sorteerproeven (zie de inleiding) geven aan dat een groot deel van het restafval bestaat uit etensresten. Dit is vooral bij de hoogbouw het geval (38%); wat logisch is i.v.m. het ontbreken van inzamelvoorzieningen. Maar ook bij de laagbouw is het aandeel etensresten substantieel (28%). Dit laatste zou niet nodig hoeven te zijn omdat laagbouwbewoners etensresten in de gft-kliko kunnen gooien. Gf(t)+e wordt namelijk vergist tot biogas en vervolgens gecomposteerd. Door de communicatie te richten op zowel hoogbouw als laagbouw kan meer milieuwinst worden behaald. In de eenmalige kosten is hiervoor een bedrag opgenomen.

2.2. De egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking is toereikend en bestemd voor eenmalige kosten

Het doorberekenen van eenmalige kosten in de tarieven voor afvalstoffenheffing brengt ongewenste schommelingen met zich mee. Door inzet van de reserve, die op 31 augustus 2019 € 2.066.332,- bedraagt, kan dit worden voorkomen.

3.1. Het beleid is dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is

Daarom moeten de jaarlijkse kosten van € 199.148,- verwerkt worden in de tarieven voor afvalstoffenheffing. De uitwerking van en toelichting op deze kosten is opgenomen onder het kopje 'Kosten, baten, dekking' en in bijlage 4.

3.2. *Door deze maatregel worden verschillen in de afvalstoffenheffing voor hoogbouw- en laagbouwhuishoudens zoveel mogelijk beperkt*

Het tarief voor aanbieden van restafval per volume-eenheid verschilt niet meer voor hoog- en laagbouwbewoners. De huidige hoogbouwkorting van 20% op het tarief voor aanbieden van restafval komt te vervallen, wat gecompenseerd wordt door minder aanbiedingen restafval. De enige factor die de hoogte van de afvalstoffenheffing nog beïnvloedt is het aantal aanbiedingen van restafval. Huishoudens die veel restafval aanbieden betalen meer dan huishoudens die weinig aanbieden. Ongeveer 25% van de hoogbouwcomplexen is op dit moment niet geschikt voor deelname aan gf+e inzameling (zie ook kanttekening 1.1.). Voor hen geldt ter compensatie nog steeds een kortingstarief van 20% op het tarief per aanbieding restafval.

Alternatieven

Er zijn gemeenten die een schillenboer groente-, fruit- en etensresten laten ophalen. Dit is voor veel hoogbouwhuishoudens geen optie, omdat het afval dan binnenshuis bewaard moet worden tot de inzameldag en dit stankoverlast met zich meebrengt. Het huidige voorstel geeft hoogbouwhuishoudens de mogelijkheid om dagelijks op elk gewenst moment het gf+e afval te verwijderen uit de woning.

Een ander alternatief is om niet te kiezen voor gescheiden inzameling van groente-, fruit- en etensresten bij hoogbouw. Daarmee zijn de kosten voor afvalinzameling lager, maar wordt geen invulling gegeven aan de ambities van een circulaire economie, de inzet van afval als grondstof en de wens van bewoners om de beschikking te hebben over voorzieningen voor het apart houden van groente-, fruit- en etensresten.

Kanttekeningen

1.1. *Niet alle hoogbouwcomplexen zijn geschikt voor plaatsing van een gf+e zuil*

Het gaat om kleine wooncomplexen of bovenwoningen, waardoor het aantal van 20 huishoudens niet gehaald kan worden. Deze ondergrens is nodig om de kosten van investering in de gf+e zuilen plus de logistieke kosten van inzameling in de hand te houden. Deze huishoudens moeten vooralsnog het gf+e afval nog steeds in de ondergrondse restafvalcontainer gooien en worden hiervoor gecompenseerd met een korting op het tarief per aanbieding restafval. Na invoering van dit voorstel gaan we onderzoeken of maatwerk mogelijk is om ook deze laatste groep huishoudens te voorzien van inzamelvoorzieningen voor gf+e.

4.1. *De invoering van inzameling van gf+e bij hoogbouw leidt tot verhoging van de afvalstoffenheffing*

De inzameling van gf+e leidt tot een stijging van de afvalstoffenheffing van gemiddeld € 7,29 per huishouden. De kosten worden verrekend in het vaste tarief voor afvalstoffenheffing en gelden dus voor alle huishoudens, zowel hoogbouw als laagbouw. Daarmee is de afvalstoffenheffing nog altijd lager dan een aantal jaren geleden en wordt dus voldaan aan de kaders van het afvalbeleidsplan (zie ook argument 1.3 en bijlage 2).

Participatie

De bewonersenquête in 2017 onder bijna 1000 huishoudens over de afvalinzameling geeft aan dat de hoogbouwhuishoudens behoefte hebben aan voorzieningen voor het scheiden van groente-, fruit- en etensresten. Er is overleg geweest met ACV die de regeling net als in Ede gaat uitvoeren. Het voorstel

is besproken met Patrimonium Woonstichting en Huurdersvereniging Patrimonium Veenendaal (HVPV).

Wat betekent dit besluit voor inwoners?

Voor de bewoners van hoogbouw betekent dit meer service voor de inzameling van gf+e. Stankoverlast in de keuken wordt voorkomen doordat bewoners 24/7 hun gf+e afval kwijt kunnen. Wel wordt van de bewoners van hoogbouw een actieve eigen inzet verwacht om de gf+e-zuil aan te vragen bij het inzamelbedrijf ACV. De actie die hiervoor nodig is leidt tot meer bewustwording rond het thema afvalscheiding en hergebruik en tot een betere kwaliteit gescheiden grondstoffen.

Aanpak / uitvoering

1. November 2019: deelbestelling zuilen;
2. November 2019: raadsvoorstel tarieven 2020 afvalstoffenheffing;
3. December/januari 2020: informatiecampagne hoogbouw algemeen en op adresniveau;
4. December/januari 2020: communicatiecampagne laagbouw, algemeen en op adresniveau;
5. Vanaf februari 2020: op aanvraag plaatsing gf+e zuilen.

Daar waar nodig zullen de schonebuurt coaches ondersteuning bieden bij het organiseren van de aanvraag.

Communicatie over dit besluit

Onderdeel van dit project is het ontwikkelen van een communicatiecampagne voor zowel hoogbouw als laagbouw over het inzamelen en verwerken van groente-, fruit- en etensresten. Deze campagne bestaat uit 2 delen. Algemene informatie via social media en gemeentepagina. En daarnaast communicatie op adresniveau. Voor hoogbouw per brief en flyer en het verstrekken composteerbare zakjes. Voor laagbouw communicatie via een klikohanger.

Tot slot is reeds bij het B&W-besluit een persbericht uitgegeven over dit voorstel.

Evaluatie

Evaluatie vindt plaats na 1 jaar. Dan wordt bekeken wat het deelnamepercentage is, wat de inzamelresultaten zijn, hoe de tevredenheid is en zo nodig hoe achterblijvers gestimuleerd kunnen worden alsnog mee te doen.

Kosten, baten, dekking

De eenmalige communicatie- en implementatiekosten bedragen € 21.500,-.

Voorgesteld wordt deze kosten te dekken uit de Egalisatiereserve afvalverwijdering en –verwerking. Het saldo van deze reserve bedraagt per 31 augustus 2019 € 2.066.332,-.

De kosten van de inzameling van groente-, fruit- en etensresten bij hoogbouw worden verrekend in het vaste tarief voor de afvalstoffenheffing en gelden dus voor alle huishoudens, zowel hoogbouw als laagbouw. Het jaarlijkse saldo van kosten en baten wordt geraamd op € 199.148,- nadelig (zie bijlage 4) en leidt tot een stijging van de afvalstoffenheffing per huishouden van € 7,29.

Voorgesteld wordt deze stijging te verwerken in het tarief afvalstoffenheffing 2020.

Burgemeester en wethouders,

mevrouw drs. A.P.W. van de Klift
secretaris

de heer K.J.G. Kats
burgemeester

Bijlagen

Bijlage 1: afwegingstabel inzameling PMD hoogbouw

Bijlage 2: ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing

Bijlage 3: gf+e zuil

Bijlage 4: opbouw kosten invoering gf+e hoogbouw

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Veenendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 september 2019, nummer 1463431;

Overwegende dat

- het raadsprogramma "Iedereen doet mee" inzet op een circulaire economie en de inzet van afval als grondstof;
- meer inzamelvoorzieningen bij hoogbouw wenselijk zijn;
- Veenendaal streeft naar maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar;

Gelet op

- artikel 189 van de Gemeentewet;

Besluit

1. Inzamelvoorzieningen voor groente-, fruit- en etensresten te realiseren bij hoogbouw onder de volgende voorwaarden:
 - Minimaal 50% van de wooneenheden van een hoogbouwcomplex geeft aan mee te willen doen met een minimumaantal van 20;
 - Alleen de wooneenheden die mee willen doen, krijgen toegang tot de gf+e container via hun afvalpas. Het aanbieden van gf+e blijft gratis.
2. De eenmalige kosten (communicatie en implementatie) van € 21.500,- te dekken uit de egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking.
3. De jaarlijkse kosten van € 199.148,- voor de inzameling van groente-, fruit- en etensresten bij hoogbouw te verwerken in het tarief afvalstoffenheffing 2020.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 17 oktober 2019,

mevrouw drs. F.A. van Hooijdonk
griffier

de heer K.J.G. Kats
voorzitter